

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z WOS-U

1. Formułowanie wymagań – dobór kryteriów

Celem ewaluacji jest przede wszystkim ocena osiągnięć ucznia. Wtórnie służy ona jednak również weryfikacji treści programu i jego realizacji, a więc przyczynia się do doskonalenia zarówno samego programu, jak i procesu dydaktycznego.

Przejrzyste sformułowanie wymagań pozwala tak nauczycielowi, jak i uczniowi kontrolować proces uczenia się, ułatwia wychwytywanie błędów i braków oraz motywuje ucznia do pracy i uczy go samokontroli.

Cele ewaluacji

od strony nauczyciela:

- kontrola o A. osiągnięć ucznia
- B. uchwycenie błędów i braków uczniów w procesie kształcenia
- C. ocena skuteczności stosowanych metod dydaktycznych
- D. ocena trafności stosowanych wymagań
- E. doskonalenie realizacji programu

od strony ucznia:

- A. obiektywizacja i kontrola osiągnięć
- B. wskazanie braków wiedzy i umiejętności
- C. wzmacnianie samokontroli
- D. wzmacnianie motywacji do usuwania braków i doskonalenia umiejętności
- E. satysfakcja z osiągnięć

Kryteria oceny z wiedzy o społeczeństwie powinny uwzględnić **specyfikę przedmiotu**, polegającą na tym, że wiedza i umiejętności podręcznikowe są uzupełniane z dwóch innych źródeł: wiedzy o świecie czerpanej z mediów oraz z własnych doświadczeń i obserwacji wynikających z uczestnictwa w życiu społecznym, np. w szkole, rodzinie, grupie kolegów itp. Ocenie powinna więc podlegać również umiejętność obserwacji i czerpania z wymienionych źródeł oraz wykorzystania tej wiedzy. Kryteria oceniania wiedzy i umiejętności uczniów powinny charakteryzować się jawnością, obiektywizmem i jasnością, które pozwalają uczniom kontrolować własny proces uczenia się. Obiektywizm jednak nie powinien przerodzić się w czysty formalizm i dlatego w sytuacjach wątpliwych powinien być korygowany indywidualnym, elastycznym podejściem do ucznia, uwzględniającym jego motywację i zaangażowanie. Sposób oceniania powinien być zrozumiały dla ucznia, tzn. powinien on wiedzieć, dlaczego otrzymał daną ocenę i co może zrobić, aby ją poprawić. Poza wiedzą i umiejętnościami warto również wziąć pod uwagę następujące elementy dodatkowe:

- aktywność podczas lekcji,
- umiejętność współpracy z innymi,

- uczestnictwo w dyskusjach,
- systematyczność, obowiązkowość,
- odpowiedzialność za podjęte zadania,
- udział w pracy społecznej na rzecz grupy, np. w samorządzie szkolnym, grupie samopomocy.

Należy jednak zwrócić uwagę na odpowiedni sposób oceny tych treści nauczania, które w sposób wyraźny zawierają elementy wychowawcze. Chodzi o elementy zawarte w takich ogólnych celach kształcenia, jak pogłębianie świadomości patriotycznej czy kształtowanie poczucia obywatelstwa. Sposób oceny powinien być możliwie zobiektywizowany, to znaczy nakierowany przede wszystkim na zdobycie umiejętności merytorycznego przedstawienia i uzasadnienia postawy patriotyzmu, obywatelstwa także przez wskazanie odpowiednich przykładów. Nie powinien natomiast skupiać się na subiektywnych poglądach uczniów (wyrażanych niekiedy w sposób przekorny). Zasada nieoceniania za poglądy powinna być bezwzględnie przestrzegana, zwłaszcza dotyczy to dyskusji.

2. Poziomy wymagań

A. Poziom osiągnięć koniecznych

Na ocenę dopuszczającą uczniów:

- odpowiednio motywowany przez nauczyciela, wykonuje proste polecenia,
- potrafi odtworzyć w sposób niepełny podstawowe wiadomości,
- przy pomocy nauczyciela określa podstawowe pojęcia, rozpoznaje zjawiska i procesy,
- wykazuje chęć współdziałania w grupie przy wykonywaniu zadań,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- wykazuje się wiedzą i umiejętnościami w takim zakresie, aby nauczyciel mógł sądzić, że uczeń będzie w stanie opanować elementy treści podstawowej w realizacji następnego etapu nauczania.

B. Poziom osiągnięć podstawowych

Na ocenę dostateczną uczniów:

- prezentuje wiedzę fragmentaryczną, ale przedstawia ją samodzielnie,
- właściwie rozumie polecenia nauczyciela,
- w stopniu podstawowym opanował wymagane umiejętności,
- poprawnie wykonuje proste ćwiczenia,
- wspierany sugestiami nauczyciela, potrafi powiązać wiedzę teoretyczną z praktyką,
- uczestniczy w pracach zespołowych,
- prowadzi notatki z lekcji,
- potrafi w stopniu podstawowym selekcjonować wiadomości,
- odróżnia poznane zjawiska i potrafi trafnie zilustrować je przykładami

C. Poziom osiągnięć rozszerzających

Na ocenę dobrą uczeń:

—chętnie stosuje się do poleceń nauczyciela

prezentuje zagadnienia w sposób logiczny i ciągły,

—wyjaśnia swoimi słowami omawiane zagadnienia,

—systematycznie przygotowuje się do lekcji i sprawdzianów,

—rozumuje w kategoriach przyczynowo-skutkowych, formułuje wnioski,

—często wykazuje aktywność podczas lekcji,

—w stopniu zadowalającym ocenia wydarzenia i problemy społeczne,

—potrafi przedstawić argumenty uzasadniające własne stanowisko i bronić swoich racji,

—systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy,

—wykorzystuje w praktyce zdobytą wiedzę,

—konstruktywnie współpracuje z grupą.

D. Poziom osiągnięć dopełniających

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

—prezentuje w sposób pełny materiał przewidziany programem,

—samodzielnie podejmuje trudniejsze zadania,

—interpretuje i omawia wydarzenia z punktu widzenia zasad życia publicznego,

—planuje własną pracę,

—swobodnie korzysta z różnorodnych źródeł,

—łączy wiedzę z różnych przedmiotów,

—swobodnie posługuje się przeznaczonym na dany etap aparatem pojęciowym,

—twórczo uczestniczy w pracy zespołowej,

—jest kreatywny, chętnie współdziała w grupie,

—wyraża zainteresowanie przedmiotem,

—bierze udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych,

—wykazuje właściwą postawę wobec innych uczniów, np. chętnie pomaga innym,

—angażuje się w życie szkoły,

—potrafi samodzielnie formułować opinie i oceny oraz prawidłowo je uzasadniać.

E. Poziom osiągnięć ponadprogramowych

Na ocenę celującą uczeń spełnia wszystkie wymogi przewidziane na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

—wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem,

—osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych,

- prezentuje wiedzę i umiejętności wykraczające poza program szkolny,
- bezinteresownie działa na korzyść szkoły bądź środowiska lokalnego,
- czerpie wiedzę z różnych źródeł i potrafi ją twórczo przetwarzać,
- godnie reprezentuje szkołę.